

5. Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування в сільській місцевості : Закон України від 14.11.2017 р. № 7117. – URL : https://ukr.lb.ua/news/2017/10/19/379645_rada_priynuala_pershomu_chitanni.html.
6. Сучасні підходи до організації самостійної роботи студентів / І.В. Міщенко, О.В. Коковська, Г.П. Павленко [та ін.]// Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2017. – С.99-101.
7. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., доповн. – К.:Академ. видав., 2014. – 456 с.

ДО ПИТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ ІНОЗЕМНИМИ СЛУХАЧАМИ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ

Колєчкіна І.В., Кушпіль Н.О.

Українська медична стоматологічна академія

Розглянуто питання теорії й методології тестового контролю знань іноземних слухачів на підготовчому відділенні, особливості організації процесу тестового контролю знань під час практичних занять. Підкреслено значення тестових технологій як ефективного способу перевірки рівня якості знань іноземних слухачів.

Ключові слова: тестовий контроль, іноземні слухачі, дисципліни медико-біологічного профілю.

The article deals with the issues of the theory and methodology of test control of foreign students at the preparatory department. The peculiarities of an organization of the process of test control during practical classes are revealed. The importance of test technology is emphasized as an effective way of quality of knowledge of foreign students.

Keywords: test control, foreign students, disciplines of a medical and biological profile.

Необхідність підвищення якості довшівської підготовки іноземних слухачів із метою набуття закладом освіти конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг стала однією з основних проблем сучасної вищої освіти України. Ураховуючи збільшення кількості іноземних громадян із багатьох країн світу, які вступають на навчання до українських вишів, актуальними залишаються такі важливі питання як організація навчального процесу на довшівському етапі навчання, упровадження сучасних форм навчання в систему практичних занять, якісне методичне забезпечення навчальних дисциплін медико-біологічного профілю. У цьому контексті помітне місце займає комплекс тестових технологій, які забезпечують контроль знань на різних рівнях та етапах вивчення природничих дисциплін.

Методичні засади підготовки іноземних громадян на довшівському етапі вивчали багато дослідників, зокрема Н. Заславська, Т. Зінченко, які акцентували увагу на необхідності нових підходів до організації навчального процесу, створення ефективних навчально-методичних матеріалів, спрямованих на особистісно-орієнтоване навчання. Так, дослідження О. Резван демонструють доцільність використання адаптованих прийомів педагогічної майстерності в процесі навчання студентів, формування вмінь і навичок самостійної роботи.

Питання оцінювання підсумкових результатів на основі тестового контролю широко висвітлені такими авторами як В.П. Безпалько, А.І.Майоров, О.А. Федотов та ін. На думку науковців, застосування тестового контролю дає можливість масово й об'єктивно оцінити знання студентів. У багатьох наукових працях детально і всебічно проаналізовані основні функції тестового контролю: контрольна, виховна і навчальна. Доведено, що система тестового контролю дозволяє об'єктивно оцінити обсяг засвоєних знань окремого студента, виявити типові помилки в розумінні теоретичного матеріалу.

Останніми роками викладачі навчальних закладів усе частіше використовують такий вид контролю як тестування, що дозволяє оптимізувати аудиторну роботу, дати об'єктивну оцінку якості знань. У методиці викладання медико-біологічних дисциплін на етапі довшівської підготовки іноземних громадян, зокрема хімії та фізики, проблема системного контролю знань і вмінь слухачів зберігає свою актуальність. Викладач предмета має контролювати обсяг і якість засвоєння навчального матеріалу, визначати рівень мовної компетенції, усувати прогалини в знаннях слухачів, вносити необхідні корективи в процесі підготовки та в системній взаємодії різних складових навчального процесу в цілому.

Вивчення базових природничих дисциплін, що відбувається на першому етапі довшівської підготовки, передбачає ознайомлення з поняттями основних закономірностей розвитку органічного світу і функціонування живого. Знання, які засвоюють слухачі на цьому етапі, мають суттєве практичне значення, тому що теоретичний матеріал предмета тісно пов'язаний із багатьма клінічними дисциплінами, які вивчаються в ЗВО. Система природничих дисциплін інтегрується з іншими галузями знань. Так, хімія як наука перебуває на перехресті біології, медицини, фізики та ін. Завдяки міжпредметним взаємозв'язкам, диференціації й інтеграції наукових знань окреслюється сучасна структура наукового природознавства, формується сучасний підхід до вивчення природничих наук, що складають єдину систему природничо-наукових знань. Тому сучасна тенденція інтеграції природничих наук передбачає активне впровадження міждисциплінарних зв'язків у навчальний процес, що позитивно відображається на ефективності його організації та підвищенні якості навчальних досягнень майбутніх спеціалістів-медиків. Загалом діяльність викладачів у формуванні предметних знань акцентується на таких компонентах навчального процесу як формування предметно-мовленнєвих комунікативних умінь, коригування розбіжностей у знаннях та вміннях іноземних слухачів відповідно до критеріїв сформованості предметно-мовленнєвих умінь.

Підготовка іноземних слухачів на довшівському етапі має певні особливості. Методика проведення практичних занять передбачає систематичне опитування й оцінювання всіх слухачів групи, тому доцільно застосовувати різні підходи до навчального процесу з урахуванням цього контингенту учнів. З огляду на те, що природничі дисципліни на підготовчому відділенні вивчаються в кількісно великих групах (у середньому 20 осіб), а знання мови й швидкість розуміння усних запитань викладача слухачами не дозволяють опитати всіх за короткий проміжок

часу, використання тестового контролю стає одним із методів оптимального розв'язання проблеми контролю знань. Вхідний тестовий контроль на кожному занятті, з одного боку, дає можливість викладачу перевірити залишкові знання попередньої теми як основи вивчення наступної, а з іншого – дисциплінує систематичну навчальну діяльність слухачів, їхню щоденну підготовку до занять як основу здобуття освіти. Використання тестових завдань наприкінці заняття дозволяє визначити рівень засвоєння матеріалу, недоліки в знаннях, окреслити поняття, не засвоєні слухачами.

Систематичне застосування тестового контролю під час практичних занять дає можливість одночасно і швидко перевірити знання з високим рівнем об'єктивності. Структура тестових завдань не дає можливості відхилитися від конкретної теми, тому що система запитань формується за чітко визначеною темою чи окремим розділом. Однозначність кількості правильних відповідей, лаконічне формулювання питань значно полегшують процес оцінювання, а перевірка тестових завдань викладачем не є довготривалою і надає можливість швидко отримати результати. Оскільки іноземні слухачі мають різні рівні початкової підготовки і володіння мовою, перевагою тестування є й те, що такі чинники як індивідуальний почерк або граматичні помилки не впливають на остаточний результат, унеможливаючи й упереджене ставлення викладача.

Проте застосування тестової перевірки рівня засвоєння знань суперечить розвивальній спрямованості окремої дисципліни, яка сприяє активізації пізнавальної активності й інтелектуальному розвитку іноземних слухачів. Серед окремих недоліків тестового контролю слід зазначити відведення значного часу заняття на організацію і вчасне застосування цього виду діяльності. Досить часто однотипність завдань тесту призводить до втоми і зниження концентрації й уваги. Тому в першому семестрі пропонуємо тести з невеликою кількістю питань (до 10). Недоліки тестування, з точки зору слухачів, такі: обмеження часу, відведеного на виконання тесту; неможливість змінити формулювання тесту або переглянути завдання до початку роботи, змінити варіанти відповіді під час виконання тесту; неможливість скористатися словником. Отже, тестовий контроль може бути тільки одним із методів перевірки навчальних знань із дисципліни.

Комплекс навчально-методичного забезпечення аудиторної та самостійної роботи з фізики і хімії, створений викладачами підготовчого відділення, окрім теоретичного матеріалу занять, включає базовий ілюстративний матеріал, який необхідний для подальшого вивчення медико-біологічних дисциплін і сприяє систематизації теоретичної інформації. Для кращого усвідомлення теорії й удосконалення вмінь слухачів наводяться приклади тестових завдань для самоконтролю. До кожного практичного заняття розроблені необхідні матеріали, що охоплюють комплексні тести першого рівня складності (з однією правильною відповіддю), тести другого рівня складності (з багаточисельним вибором відповідей), що дозволяє диференціювати й індивідуалізувати навчальний процес у цілому і процес контролю зокрема.

Аналізуючи результати систематичного проведення тестового контролю з фізики та хімії як дисциплін природничого циклу на підготовчому відділенні, слід зазначити, що цей вид роботи дозволяє виконувати постійний контроль, здатний забезпечувати об'єктивне оцінювання знань, що спонукає іноземних слухачів до систематичної підготовки, мотивує інтерес до навчання, а також підвищує об'єктивність і поточного, і підсумкового контролю.

Отже, в процесі довшівської підготовки визначення рівня засвоєння теоретичних знань у поєднанні їх із практичним застосуванням вимагає вибору оптимальних методів, форм, засобів і педагогічних технологій контролю. Використання тестів як елементу низки контрольних засобів на різних етапах вивчення загальноосвітніх дисциплін забезпечує не лише визначення результатів навчальної діяльності іноземців, а й принцип наступності між довшівським і додипломним етапами навчання. Випускники підготовчого відділення вже мають навички роботи з тестами, тому на теоретичних і клінічних кафедрах здебільшого цей вид контролю не викликає незрозуміння чи шоків, а дозволяє оптимізувати підготовку до майбутнього складання ліцензійного іспиту «Крок 1».

Система тестового контролю на етапі довшівської підготовки дозволяє всебічно і максимально об'єктивно визначити якість знань, умінь і навичок окремих слухачів, що неможливо під час групового усного опитування. Система організації навчального процесу з використанням тестових завдань для контролю і самоконтролю передбачає подальшу розробку та впровадження якісно нових підходів до оцінювання навчальних досягнень студентів.

Список використаної літератури

1. Гейченко Е. И. Проблемы организации и планирования учебного процесса на подготовительном факультете для иностранных граждан/ Е. И. Гейченко, Л. В. Хиль // Тенденции развития и проблемы преподавания русского и украинского языков как иностранных в современных условиях : сб. материалов Всеукр. науч.- практ. конф. – Запорожье, 2013. – С. 33-34.
2. Максимова В.Н. Межпредметные связи в процессе обучения /В.Н. Максимова. – М.: Просвещение, 1988. – 192 с.
3. Кардашевская А. Э. Иностранные студенты в медицинском ВУЗе. Проблемы адаптации / А. Э. Кардашевская // Тезисы Всеукр. науч.-практ. конф. ДонНУ. – Донецк, 2013.
4. Овчаренко О. В. Особливості проведення тестового контролю у процесі навчання медичної біології англійських студентів-медиків: зб. наук. праць / О. В. Овчаренко // Витоки педагогічної майстерності. – 2017. – Вип. № 19. – С. 254–258.
5. Резван О. О. Педагогічні умови розвитку пізнавальних потреб у іноземних студентів у процесі навчання : автореф. дис.канд. пед. наук : 13.00.04 / О.О. Резван. – К., 2008. – 17 с.
6. Шмоніна Т.А. Педагогічні умови природничо-наукової підготовки іноземних студентів на підготовчих факультетах вищих навчальних закладів: дис. к.пед.н.: спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Т.А. Шмоніна. – Тернопіль, 2012.